

Činjenice i brojke za Svjetski dan zaštite okoliša, 5. lipnja 2022.

ŠIRA SLIKA

- Za održavanje svog sadašnjeg načina života trošimo ekvivalent **1,6 planeta Zemlje**, a ekosustavi ne mogu držati korak s našim potrebama.
- Raskorak između onoga što trebamo utrošiti za prilagodbu i onoga što zaista trošimo sve je veći. Procijenjeni troškovi prilagodbe i dalje rastu te bi **do 2050. godine** mogli dosegnuti **280-500 milijardi USD** samo za zemlje u razvoju.
- U podizanju svijesti i poticanju vlada i privatnog sektora na promjene velikih razmjera **ključnu ulogu moraju imati pojedinci i civilno društvo.**

PRIRODA I GUBITAK BIORAZNOLIKOSTI

- Prema procjenama, degradacija ekosustava utječe na dobrobit **3,2 milijarde ljudi**, što je **40 % svjetskog stanovništva.**
- Vraćanjem **15 % prenamijenjenog zemljišta** u prvotno stanje i zaustavljanjem daljnje prenamjene prirodnih ekosustava, **može se spriječiti 60 % očekivanog izumiranja vrsta.**
- Svake godine gubimo usluge ekosustava u vrijednosti **većoj od 10 % naših svjetskih ekonomskih rezultata.**
- Oko jedne trećine svjetskih obradivih površina degradirano je, od 1700. godine **nestalo je oko 87 % svjetskih močvarnih zemljišta**, a jedna trećina komercijalnih ribljih vrsta prekomjerno se iskorištava.
- Na proizvodnju hrane otpada **80% gubitka bioraznolikosti**, dok se **80% sveukupnog poljoprivrednog zemljišta** upotrebljava za stoku i stočnu hranu, a **osigurava samo 20 % kalorija.**

KLIMATSKE PROMJENE

- Da bismo do kraja stoljeća ograničili globalno zatopljenje na **1,5°C**, moramo **do 2030. godine napola smanjiti godišnje emisije stakleničkih plinova.**
- **Izgledi** da će globalno zatopljenje u sljedeća dva desetljeća prijeći **1,5°C iznose 50 %.**
- Metan, glavni sastojak prirodnog plina, **odgovoran je za više od 25 % zatopljenja** koje danas bilježimo.
- Klimatska kriza izaziva ekstremne vremenske uvjete koji odnose brojne živote i dovode do raseljavanja tisuća ljudi i **ekonomskih šteta koje se mjere u bilijunima.**
- Ulaganja u obnovljivu energiju **možu donijeti velike dodatne ekonomske koristi**, imaju visok potencijal privlačenja privatnih ulaganja i važan su korak na putu prema dekarbonizaciji čitavog gospodarstva.
- Čak i u najoptimističnijem scenariju prema kojem će se do 2050. godine postići neto nulte emisije, **globalno zatopljenje nastaviti će kratkoročno do srednjoročno**, s mogućnošću da se ustali na **1,5°C iznad razina prije industrijalizacije.**

ONEČIŠĆENJE

- Onečišćenje zraka uzrok je oko **7 milijuna preranih smrti svake godine**, tj. jedne od 9 smrti. 9 od 10 ljudi diše nečist zrak, što ga čini najznačajnijim zdravstvenim rizikom našeg vremena povezanim s okolišem.
- Samo **57 % zemalja** ima zakonsku definiciju onečišćenja zraka. U 2019. godini, **92 % ljudi** doživjelo je onečišćenje zraka koje prelazi granice sigurnosti iz smjernica Svjetske zdravstvene organizacije.
- U zadnjem ciklusu praćenja ostvarenja ciljeva održivog razvoja otkriveno je da je **3 milijarde ljudi** u opasnosti jer ne znaju dovoljno o zdravstvenoj ispravnosti površinskih i podzemnih vodnih resursa.

OTPAD

- Uz scenarij nastavka dosadašnje prakse (*business-as-usual*), godišnja količina plastičnog otpada koja dopijeva u vodene ekosustave mogla bi se gotovo utrostručiti: **s 9-14 milijuna tona u 2016. na 23-37 milijuna tona u 2040. godini.**
- Procjenjuje se da je ukupni svjetski ekonomski trošak onečišćenja mora plastičnim otpadom na turizam, ribarstvo i akvakulturu iznosio u 2018. godini **6-19 milijardi USD.**
- Prema procjenama, od 1950. do 2017. godine **proizvedeno je 9,2 milijarde tona plastike**, od kojih je 7 milijardi tona završilo kao otpad.

 #OnlyOneEarth

image:zhong fengsheng/Unsplash

model:tyroni/unsplash/Unsplash